

Toespraak van koning Boudewijn I ter gelegenheid van de onafhankelijkheid van Congo (30 juni 1960)

Mijnheer de president,

Heren,

De onafhankelijkheid van Congo is het eindresultaat van het werk dat is ingezet met de uitzonderlijke persoonlijkheid van koning Leopold II, en dat hij aanpakte met vastberaden moed en dat met volharding is voorgezet door België. Zij betekent een beslissend moment in de bestemming, niet alleen van Congo zelf, maar ik aarzel niet om het te zeggen, van heel Afrika.

Gedurende 80 jaar heeft België de beste van zijn zonen naar uw land gestuurd, eerst om het Congobekken te bevrijden van de afschuwelijke slavenhandel die uw bevolkingen uitdunde, later om de verschillende volkeren - die vroeger vijanden waren - dichter bij elkaar te brengen en zich voor te bereiden om samen de grootste van de onafhankelijke Afrikaanse staten te vormen; tenslotte om een gelukkiger leven te brengen aan de verschillende streken van Congo die U hier vertegenwoordigt in eenzelfde parlement.

Op dit historisch moment, moet onze gedachte uitgaan naar de pioniers van de ontvoogding van Afrika, en naar hen die na hun, van Congo gemaakt hebben wat het vandaag is. Zij verdienen evenzeer onze bewondering en uw erkentelijkheid, want het zijn zij geweest, die door hun beste krachten en zelfs hun leven te offeren aan een groot ideaal, u de vrede gebracht hebben en uw morele en materiële bezit hebben verrijkt. Zij mogen nooit vergeten worden, noch door België, noch door Congo.

Toen Leopold II het grote werk aanvatte dat vandaag zijn bekroning vindt, is hij niet naar hier gekomen als veroveraar maar als bringer van de beschaving.

Vanaf het begin heeft Congo zijn grenzen open gezet voor de internationale handel, zonder dat België ooit een alleenrecht heeft uitgeoefend dat uitsluitend op zijn eigenbelang gericht was. Congo heeft spoorwegen gekregen, allerlei zee- en luchtvaartlijnen, die door uw bevolkingen met mekaar in contact te brengen, hun eenheid hebben bevorderd en de landen verruimd hebben naar de wereld.

Een medische dienst, waarvan het op punt stellen meerdere tientallen jaar vroeg, is geduldig georganiseerd en heeft u bevrijd van vele verwoestende ziekten. Talrijke en opmerkelijk goed uitgeruste hospitalen zijn gebouwd. De landbouw is verbeterd en gemoderniseerd. Grote steden zijn gebouwd, en doorheen gans het land, vertonen de woonvoorwaarden en de hygiëne een opmerkelijke vooruitgang. Industriële ondernemingen hebben de natuurlijke bodemrijkdommen tot hun recht laten komen. De uitbreiding van de economische activiteit is aanzienlijk geweest; deze heeft de welvaart van uw bevolking verhoogd en heeft het land de technici gegeven die onmisbaar zijn voor zijn ontwikkeling.

Dankzij de missiescholen, evenals degene die de openbare machten oprichtten, kent de basiseducatie een aanzienlijke uitbreiding; een intellectuele elite is zich aan het vormen, waardoor uw universiteiten snel zullen groeien.

Een steeds aanzienlijker wordend aantal gekwalificeerde arbeiders in de landbouw, de industrie, ambachten, handel, administratie, gaan in alle lagen van de bevolking de individuele ontvoogding binnen brengen die de werkelijke basis van iedere beschaving vormt.

Wij zijn verheugd dat wij op deze wijze aan Congo - ondanks de grootste moeilijkheden - de onontbeerlijke middelen gegeven hebben die aan de basis liggen van een land dat op weg is naar ontwikkeling. De grote onafhankelijkheidsbeweging die gans Afrika meeslept, heeft bij de Belgische bewindsvoerders, het grootste begrip gevonden. Ten overstaan van het eensgezinde verlangen van uw bevolkingen, hebben wij niet geaarzeld om U vanaf nu deze onafhankelijkheid toe te kennen. Aan u, heren, komt het toe om nu te tonen dat wij gelijk gehad hebben u te vertrouwen.

Voortaan bevinden België en Congo zich zij aan zij, als soevereine staten, maar door vriendschap verbonden en besloten om mekaar te helpen. Wij geven vandaag dan ook in uw handen de administratieve, economische, technische en sociale diensten terug, evenals de gerechtelijke organisatie, zonder dewelke een moderne staat niet leefbaar is. De Belgische vertegenwoordigers zijn bereid om u een loyale en open medewerking te verlenen.

Uw taak is immens en u bent de eersten om er zich rekenschap van te geven. De grootste gevaren die u bedreigen zijn: de onervarenheid van de bevolkingen zichzelf te besturen, de stammentwisten die vroeger zoveel kwaad hebben veroorzaakt en die tegen elke prijs niet opnieuw mogen beginnen, de aantrekking die buitenlandse grootmachten kunnen uitoefenen op bepaalde streken, klaar om te profiteren van het minste teken van zwakte.

Uw leiders zullen de moeilijke taak kennen om te regeren. Het algemene belang van het land zullen zij op de eerste plaats van hun bekommernissen moeten zetten, wat ook de partij is waartoe zij behoren. Zij zullen aan het Congolese volk moeten leren dat de onafhankelijkheid niet gerealiseerd wordt door de onmiddellijke genotsbevrediging, maar door de arbeid, door het respect voor de vrijheid van de ander en de rechten van de minderheid, door de verdraagzaamheid en door orde zonder dewelke geen enkel democratisch regime kan overleven.

Ik houd er aan hier een bijzondere eerbetuiging te betonen aan de strijdmachten die hun moeilijke taak met moed en niet ophoudende toewijding hebben volbracht. De onafhankelijkheid zal van iedereen inspanningen en offers vragen. U zal de instellingen moeten aanpassen aan uw opvattingen en aan uw noden, op een manier waardoor ze stabiel en evenwichtig worden. U zal ervaren administratieve kaders moeten vormen, de intellectuele

en morele vorming van de bevolking intensifiëren, de muntstabiliteit behouden, uw economische, sociale en financiële organisaties beschermen.

Breng de toekomst niet in het gedrang door haastige hervormingen, en vervang de instellingen niet die België u overdraagt, zolang u niet zeker bent er betere te kunnen maken. Onderhoud met zorg de activiteiten van de medische diensten waarvan de onderbreking desastreuze gevolgen zou hebben, en die ziekten - waarin wij geslaagd zijn ze te onderdrukken -, opnieuw zouden doen verschijnen. Draag zorg voor het wetenschappelijke werk dat voor u een onschatbaar intellectueel patrimonium vormt.

Vergeet niet dat een serene en onafhankelijke rechtspraak een element van sociale vrede is; de garantie van het respect van het recht van iedereen verschaft een staat een grote morele autoriteit bij de internationale publieke opinie.

Aarzel niet u tot ons te wenden. Wij staan klaar om aan uw zijde te blijven om u te helpen met onze raad, om technici en ambtenaren te vormen die u nodig zult hebben. Afrika en Europa vullen elkaar wederzijds aan en zijn in samenwerking tot de schitterendste ontwikkeling geroepen. Congo en België kunnen een eersterangsrol spelen door een constructieve en vruchtbare samenwerking, in wederzijds vertrouwen.

Mijne heren, de ogen van de hele wereld zijn op u gericht. Op het moment dat Congo zelfstandig zijn eigen levenswijze kiest, wens ik dat het Congolese volk het geheel van zijn geestelijke, morele en religieuze waarden mag bewaren en ontwikkelen, waarden die gemeenschappelijk zijn en die politieke wisselingen, rasverschillen of grenzen overschrijdt.

Blijf één, en u zal u waardig tonen om de grote rol, waartoe U geroepen bent, te spelen in de geschiedenis van Afrika.

Volk van Congo, mijn land en ik, wij erkennen met vreugde en emotie dat Congo toegang krijgt op deze dag, 30 juni 1960, in volledige harmonie en vriendschap met België, tot de onafhankelijkheid en de internationale soevereiniteit.

Moge God Congo beschermen!

Toespraak van premier Patrice Lumumba ter gelegenheid van de onafhankelijkheid van Congo (30 juni 1960)

Mannen en vrouwen van Congo,

In naam van de Congolese regering groet ik u, triomferende strijders voor een vandaag overwinnende onafhankelijkheid. Ieder van u, mijn vrienden, die onvermoeibaar aan onze kanten hebben gevochten, vraag ik om deze 30 juni, 1960, een beroemde datum te maken die u onuitwisbaar in uw harten zult graveren, een datum van betekenis waarover u aan uw kinderen

zult leren, zodat zij aan hun zonen en aan hun kleinkinderen de grootse geschiedenis van onze strijd voor vrijheid zullen voortvertellen.

Voor de onafhankelijkheid van Congo, zelfs aangezien die vandaag met België wordt gevierd, een vriendschappelijk land met wie we als gelijken omgaan, zal geen Congolees die naam waardig ooit kunnen vergeten dat het door te vechten was dat deze is gewonnen [applaus], een strijd van dag tot dag, een vurige en idealistische strijd, een strijd is waarbij we niet van ontbering en lijden werden gespaard, en waarvoor wij onze kracht en ons bloed gaven.

Wij zijn trots op deze strijd, van tranen, van brand en van bloed, tot in de diepten van ons zijn, want het was een edele en juiste strijd, en onontbeerlijk om een eind te maken aan de vernederende slavernij die ons met geweld werd opgelegd.

Dit was ons lot gedurende tachtig jaar koloniaal regime; onze wonden zijn nog te vers en te pijnlijk voor ons om hen uit ons geheugen te bannen. Wij hebben kwellend werk gekend, dat in ruil voor salarissen werd geëist die ons niet toelieten genoeg te eten om de honger weg te nemen, of onszelf te kleden, of ons fatsoenlijk te huisvesten, of onze kinderen op te voeden als schepselen die we liefhebben.

Wij hebben ironie, beledigingen, slagen gekend die we 's ochtends, 's middags en 's avonds doorstonden, omdat wij Zwarten zijn. Wie zal vergeten dat aan een zwarte 'tu' werd gezegd, zeker niet als aan een vriend, maar omdat het meer eerbare 'vous' alleen voor blanken werd gereserveerd?

Wij hebben ons land zien veroverd worden, in naam van zogezegde legale wetten die in feite slechts erkenden dat macht recht is.

Wij hebben gezien dat de wet niet hetzelfde was voor een blanke en een zwarte, toegeeflijk voor de eerste, wreed en onmenselijk voor de ander.

Wij zijn getuige geweest van het afschuwelijke lijden van diegenen die veroordeeld waren voor hun politieke standpunten of godsdienstige overtuigingen; verbannen in hun eigen land, was hun lot werkelijk slechter dan de dood zelf.

Wij hebben gezien dat er in de steden prachtige huizen voor de blanken en afbrokkelende barakken voor de zwarten waren, dat een zwarte niet in de voor film geschikte huizen, in de restaurants, in de winkels van de Europeanen werd toegelaten; dat een zwarte in het scheepsruim, aan de voeten van de blanken in hun luxecabines reisde.

Wie zal ooit de slachtingen vergeten waarbij zo velen van onze broeders omkwamen, de cellen waarin diegenen werden geworpen die weigerden zich aan een regime van onderdrukking en uitbuiting te onderwerpen [applaus]?

Dat alles hebben wij verdragen, mijn broeders.

Maar wij, die de stem van uw verkozen vertegenwoordigers het recht heeft gegeven ons geliefde land te leiden, wij die in ons lichaam en in ons hart onder de koloniale onderdrukking hebben geleden, wij vertellen u zeer luid, dat alles is voortaan beëindigd.

De Congolese Republiek is afgekondigd, en ons land is nu in de handen van zijn eigen kinderen.

Samen, mijn broeders, mijn zusters, gaan wij met een nieuwe strijd, een sublieme strijd beginnen, die ons land tot vrede, welvaart, en grootheid zal leiden.

Samen gaan wij sociale rechtvaardigheid vestigen en ervoor zorgen dat iedereen een juiste vergoeding voor zijn arbeid ontvangt [applaus].

Wij gaan de wereld tonen wat de zwarte man kan doen wanneer hij in vrijheid werkt, en wij gaan van Congo het centrum van de zonnestraling voor heel Afrika maken.

Wij gaan de landerijen van ons land bewaken zodat zij echt haar kinderen bevoordeeld. Wij gaan oude wetten herstellen en nieuwe maken die rechtvaardig en edel zullen zijn.

Wij gaan een eind maken aan de onderdrukking van de vrije gedachte en erop toezien dat al onze burgers volledig van de fundamentele vrijheden genieten die in de Verklaring van de Rechten van de Mens worden voorzien [applaus].

Wij gaan alle discriminatie van elke verscheidenheid afschaffen en aan éénieder de positie verzekeren die de menselijke waardigheid, werk en toewijding hem gerechtigten.

Wij gaan niet regeren door de vrede van kanonnen en bajonetten, maar door een vrede van het hart en de wil [applaus].

En wees voor dat alles zeker, beste landgenoten, dat wij niet alleen op onze enorme sterkte en immense rijkdommen zullen rekenen maar op de hulp van talrijke derde landen wier samenwerking wij zullen goedkeuren als die vrij wordt aangeboden, zonder poging om ons aan een vreemde cultuur van om het even welke aard op te leggen [applaus].

Op dit vlak heeft België, eindelijk de stroom van de geschiedenis acceptierend, niet geprobeerd om zich tegen onze onafhankelijkheid te verzetten en is bereid geweest om ons hun hulp en vriendschap te bieden, en er is net een verdrag tussen onze twee landen, gelijk en onafhankelijk, ondertekend. Van onze kant zullen wij, terwijl wij waakzaam blijven, onze vrij gegeven verplichtingen naleven.

Aldus zal het nieuwe Congo, onze geliefde Republiek die mijn regering zal creëren, in het binnen- en buitenland, een rijk, vrij, en welvarend land zijn. Maar opdat wij dit doel zonder uitstel zullen bereiken, vraag ik iedereen, wetgevers en burgers, om me met al uw sterkte te helpen.

Ik vraag iedereen om uw stammenruzies te vergeten. Zij putten ons uit. Zij riskeren ons in het buitenland veracht te maken.

Ik vraag de parlementaire minderheid om mijn regering te helpen met een constructieve oppositie en zichzelf strikt te beperken tot wettelijke en democratische kanalen.

Ik vraag iedereen niet vóór om het even welk offer ineen te krimpen om het succes van onze reusachtige onderneming te bereiken.

Samenvattend vraag ik u om onvoorwaardelijk het leven en het bezit van uw medeburgers en van de buitenlanders die in ons land leven, te eerbiedigen. Als het gedrag van deze buitenlanders iets te wensen overlaat, zal onze justitie hen snel uit de Republiek uitwijzen; als in tegendeel, hun gedrag goed is, moeten zij in vrede worden gelaten, want zij werken ook voor de welvaart van ons land.

De onafhankelijkheid van Congo markeert een beslissende stap naar de bevrijding van het volledige Afrikaanse continent [applaus].

Sire, excellenties, mijn dames, mijne heren, mijn beste landgenoten, mijn rasbroeders, mijn strijdmakkers — dit is wat ik u in naam van de regering op deze prachtige dag van onze volledige onafhankelijkheid wilde vertellen.

Onze regering, sterk, nationaal en populair zal de gezondheid van ons land zijn.

Ik nodig alle Congolese burgers, mannen, vrouwen en kinderen uit, om zich resoluut aan de taak te wijden een bloeiende nationale economie tot stand te brengen die onze economische onafhankelijkheid zal verzekeren.

Glorie aan de vechters voor nationale bevrijding!

Lang leve de onafhankelijkheid en Afrikaanse eenheid! Lang leve het onafhankelijke en soevereine Congo!